

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Spółczeństwo, polityka, gospodarka: ewolucja systemów społeczno-gospodarczych i politycznych po 1919 roku**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-SPG-ESSG-01uwm2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): fakultatywny – wykład mistrzowski
4. Kierunek studiów: historia
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): II stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): I-II
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h CW): **30 h W**
9. Liczba punktów ECTS: 3
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia:
prof. UAM dr hab. Roman Macyra – macyra@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele modułu zajęć/przedmiotu

Student powinien opanować wiedzę (fakty i ich umiejętność interpretacji) dotyczącą głównych lub kluczowych zjawisk i procesów gospodarczych i społecznych i politycznych dotyczących publicznej sfery aktywności jednostki; zdobywa podstawy faktograficzne umożliwiające identyfikację określonych zagadnień z właściwym tematem; opanowanie podstawowych pojęć (m.in. społeczeństwo, polityka, gospodarka) rozróżnienie pomiędzy poszczególnymi rodzajami/modelami gospodarki, typami polityki i społeczeństw; ma zdolność do korelacji pomiędzy określonym etapem rozwoju społeczno-gospodarczego a założeniami teoretycznymi kształtującymi postawy społeczne, dookreślającymi warunki funkcjonowania gospodarki i ofertę polityczną; wiedzę dotyczącą równowagi w gospodarce, tzw. sprawiedliwości społecznej i społeczeństwa obywatelskiego. Powinien rozumieć znaczenie badań nad modelami gospodarki, systemami politycznymi i społeczeństwami, poprzez ich otwartość lub różny poziom zamknięcia; dokonywać takiego rozróżnienia zarówno na poziomie krajowym i w skali międzynarodowej, postrzegać także te aspekty w wymiarze lokalnych, miasta, gminy powiatu czy województwa; poznać specyfikę badań nad zagadnieniami politycznymi, społecznymi i gospodarczymi; istotę związków między ekonomią, kulturą i polityką; Powinien mieć umiejętność gromadzenia, czytania i ewaluowania danych statystycznych z danego zakresu; analizy i oceny prac naukowych z zakresu politologii, ekonomii i nauk społecznych, streszczania ich i komentowania; prawidłowego posługiwania się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu pojęć charakterystycznych dla tej nauki, konstruowania tez i rozwijania w dłuższej wypowiedzi uzasadnienia stawianych wniosków m.in. w formie indywidualnej prezentacji; gromadzenia i wykorzystywania informacji naukowej; usystematyzowania poszczególnych nurtów w gospodarce i polityce światowej; porównywania poglądów ekonomicznych, socjologicznych i politologicznych przedstawicieli tych dyscyplin. Zakłada się, że pozyska umiejętności: czytania ze zrozumieniem prac naukowych z zakresu politologii, ekonomii i socjologii czy antropologii kulturowej, historii politycznej, gospodarczej i społecznej, ich analizy oraz formułowania wniosków na ich podstawie; wykazanie zdolności do obrony stawianych tez, formułowania dłuższych wypowiedzi ustnych w formie głosu w dyskusji oraz opracowywania zagadnień dotyczących powyższej tematyki w formie pisemnej. Powinien uzyskać umiejętność analizowania zagadnień politycznych, społecznych i gospodarczych na poziomie lokalnym, państwowym i międzynarodowym. Ma to także na celu wpływanie na kształtowanie postaw zaangażowania publicznego, ważnych dla funkcjonowania społeczeństwa i państwa. Dyskusyjny charakter zajęć wymaga od stron aktywnego udziału w dialogu na tematy wskazane w tym sylabusie.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): oczekiwana jest podstawowa znajomość pojęć i zagadnień ekonomicznych,

socjologicznych i politologicznych oraz posiadanie zainteresowań dotyczących kwestii publicznych ze szczególnym zainteresowaniem dla idei państwa.

3. Efekty kształcenia (EK) dla modułu i odniesienie do efektów kształcenia (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbol EK dla kierunku studiów
EU_01	Posiada podstawową i rozszerzoną wiedzę dot. aktywności gospodarczej społecznej i politycznej jednostki, społeczeństw i państw, w tym zakresie posługuje się odpowiednią terminologią; ma wiedzę o genezie historycznej obecnych systemów gospodarczych, społecznych i politycznych wraz z ich pochodzeniem.	K_W01; K_02; K_W03;
EU_02	Zna procesy gospodarcze zachodzące w okresie gospodarki rynkowej i centralnie planowanej w zakresie finansów publicznych jednostek różnego szczebla administracyjnego, polityki pieniężnej oraz wynikające skutki społeczno-gospodarcze.	K_W04; K_W07;
EU_03	Orientuje się w historiograficznych koncepcjach dotyczących kształtowania się polityki, gospodarki i teorii społecznych ujętych w podstawowych pracach ekonomicznych, socjologicznych i politologicznych.	K_W05; K_W06; K_W11;
EU_04	Zna specyfikę przedmiotową i metodologiczną badań nad społeczeństwem, gospodarką i polityką w perspektywie czasowej i w kontekście odmiennych systemów społeczno-politycznych.	K_W10;
EU_05	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, gromadzić i analizować informacje oraz formułować wnioski na ich podstawie; ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z systemem politycznym, modelem gospodarczym i układem społecznym, i odnieść to do poziomu państwa i samorządów lokalnych.	K_U01; K_U02; K_U03; K_U04;
EU_06	Zna specyfikę odmiennych systemów politycznych w różnych państwach w długiej perspektywie czasowej i w kontekście odmiennych systemów społeczno-gospodarczych; bierze aktywny udział w dyskusji i poprawnie argumentuje swoje stanowisko.	K_U07; K_U08; K_U09; K_U10;
EU_07	Wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące obszaru badawczego nauk historycznych i pokrewnych w zakresie ujęcia geopolitycznego, korzystając z różnych zasobów informacyjnych; poprawnie posługuje się terminologią historyczną i społeczno-gospodarczą, politologiczną.	K_K03;
EU_08	Rozumie potrzebę ustawicznego rozwoju wiedzy i krytyki w zakresie historycznym i humanistycznym oraz kompetencji personalnych i społecznych, rozwija swoje zainteresowania kulturalne oraz fachowe; wykazuje niezależność w formułowaniu poglądów w zakresie zagadnień historycznych i społeczno-gospodarczych uwarunkowań kształtowania się zarówno politycznych, społecznych i gospodarczych oraz ich wzajemne sprzężenia; potrafi w sposób krytyczny z uwzględnieniem i poszanowaniem różnych kierunków myśli społeczno-gospodarczej i	K-K04;

	politycznej. zaprezentować własne poglądy na procesy zachodzące w tych zagadnień.	
EU_09	Poprawnie redaguje, komentuje i opatruje przypisami przygotowane teksty naukowe, zgodnie z kanonami przyjętymi w wybranych dziedzinach nauk humanistycznych i społecznych; uznaje i szanuje różnice punktów widzenia wynikające z podłoża narodowego, kulturowego i społecznego.	K_K05;

4. Treści kształcenia z odniesieniem do EK dla modułu zajęć/przedmiotu:

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
WYKŁAD_01-02: wprowadzenie – pojęcie, przedmiot i podmiot zajęć: społeczeństwo, polityka, gospodarka. zakres zagadnień do uwzględnienia: jednostka, rodzina, naród, klasa, warstwa, grupa społeczno-zawodowa, grupa środowiskowa, społeczność; polityka – systemy polityczne: autorytaryzm, demokracja, demokracja ludowa, totalitaryzm – nazizm, komunizm, faszizm; gospodarka – socjalizm, kapitalizm, modele gospodarcze: nadreński, anglosaski, skandynawski, japoński.	EU_01; EU_02; EU_03; EU_04
WYKŁAD_03-04: społeczeństwo I – analiza pojęć jednostka, rodzina, naród, klasa, warstwa, grupa społeczno-zawodowa, grupa: etniczna, językowa, środowiskowa, społeczność; czynniki kształtujące i wpływu; mniejszości.	EU_01; EU_02; EU_03; EU_06; EU_08
WYKŁAD_05-06: społeczeństwo II – społeczeństwo otwarte vs społeczeństwo zamknięte; społeczeństwo obywatelskie; przykłady; konstruktywna funkcja religii i prawa w powstawaniu społeczeństw.	EU_01; EU_02; EU_03; EU_06; EU_08
WYKŁAD_07-08: polityka I – analiza czynników dookreślających różne systemy polityczne; tradycja, religia, prawo, rola jednostki w polityce, systemy reprezentacji politycznej; podmiotowość polityki vs podmiotowość jednostki; wolność vs zależność (sektor rządowy, samorządowy, ubezpieczeń społecznych).	EU_01; EU_02; EU_04; EU_07
WYKŁAD_09-10: polityka II – systemy polityczne, system anglosaski – Anglia i USA; Rzesz/RFN; Francja; I Rzeczpospolita/ 2RP/ PRL/RP.	EU_01; EU_02; EU_04; EU_07
WYKŁAD_11-12: gospodarka I – charakterystyka działalności gospodarczej, podmiot gospodarujący, jednostka a jej przedsiębiorczość; państwo gospodarujące; obciążenia fiskalne związane z działalnością gospodarczą – za i przeciw podatkom; struktura właścicielska i organizacyjno-prawna gospodarki.	EU_01; EU_02; EU_06
WYKŁAD_13-14: gospodarka II – modele gospodarcze: liberalny, nakazowo-rozdzielczy, interwencjonizm, etatyzm; model reński, anglosaski, skandynawski i japoński.	EU_01; EU_02; EU_05; EU_06
WYKŁAD_15: społeczeństwo, polityka, gospodarka – wnioski końcowe.	EU_01; EU_03; EU_05; EU_06; EU_08

5. Zalecana literatura:

- Acemoglu, D., Robinson A. J. (2013), *Ekonomia kontra polityka: niebezpieczne rady w kwestiach polityki ekonomicznej*, „Gospodarka Narodowa”, nr 11-12, s. 113-136;
- Acemoglu D., Robinsona A. J. (2014), *Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty, Dlaczego narody przegrywają. Źródła władzy, pomyślności i ubóstwa*, Poznań;
- Dziemido-Olszewska B., Żmigrodzki M. [red.] (2018), *Współczesne systemy polityczne*, wyd. 2, PWN, Warszawa;
- Fukuyama F. (2012), *Historia ładu politycznego. Od czasów przedludzkich do rewolucji francuskiej*, Poznań;

- Fukuyama F. (2015), *Ład polityczny i polityczny regres. Od rewolucji przemysłowej do globalizacji demokracji*, Poznań;
- Galbraith K. J. (1979), *Ekonomia a cele społeczne*, PWN, Warszawa;
- Jakubowski W., Marciniak E. M., Wojtaszczyk K. A. [red.] (2018), *Spółeczeństwo i polityka. Podstawy nauk politycznych. T. IV. System rządów w Polsce (instytucje polityczne w latach 1989-2018)*, ASPRA, Warszawa;
- Rothbard N. M. (2018), *Manifest libertariański*, tłum. W. Falkowski, Wydawnictwo Naukowe Sub Lupa;
- Tarkowski J. (1994), *Sprawność gospodarcza jako substytut legitymizacji władzy w Polsce powojennej*, w: Tarkowski J., „Socjologia świata polityki. Władza i społeczeństwo w systemie autorytarnym. Socjologia świata polityki”, t. 1, Wydawnictwo Adam Marszałek, Warszawa, s. 67-84.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EK (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	X
Dyskusja	X
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne):

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	EU_01 – 09					
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne	X	X	X	X	X	X

Test						
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS:

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	
	Czytanie wskazanej literatury	
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	30
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	30
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		90
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		3

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): student w stopniu wyróżniającym opanował treści nauczania;
dobry plus (+db; 4,5): student w stopniu bardzo dobrym opanował treści nauczania;
dobry (db; 4,0): student w stopniu dobrym opanował treści nauczania;
dostateczny plus (+dst; 3,5): student w stopniu zadowalającym opanował treści nauczania;
dostateczny (dst; 3,0): student w stopniu dostatecznym opanował treści nauczania;
niedostateczny (ndst; 2,0): student nie opanował 60% treści nauczania.